

בס"ד

מַשְׁכָּה

מַסְכַּת אָבוֹת

פֶּרֶק ב

שֵׁם הַתְּלָמִיד:

כִּיתָה: ב' בָּנִים

תָּכֵן עֲנִינִים

מִשְׁנֶה א	אָנֹכִי 3
מִשְׁנֶה ב	אָנֹכִי 7
מִשְׁנֶה ג	אָנֹכִי 10
מִשְׁנֶה ד	אָנֹכִי 12
מִשְׁנֶה ה	אָנֹכִי 14
מִשְׁנֶה ו	אָנֹכִי 17
מִשְׁנֶה ז	אָנֹכִי 19
מִשְׁנֶה ח	אָנֹכִי 21
מִשְׁנֶה ט	אָנֹכִי 25
מִשְׁנֶה י	אָנֹכִי 27
מִשְׁנֶה יא	אָנֹכִי 32
מִשְׁנֶה יב	אָנֹכִי 37
מִשְׁנֶה יג	אָנֹכִי 41
מִשְׁנֶה יד	אָנֹכִי 43
מִשְׁנֶה טו	אָנֹכִי 47
מִשְׁנֶה טז	אָנֹכִי 51
מִשְׁנֶה יז	אָנֹכִי 54
מִשְׁנֶה יח	אָנֹכִי 57
כָּל מִשְׁנֵי הַפָּרָק	אָנֹכִי 62

מְשִׁנָּה א

רבי אומר, איזוהי דרך ישראל שיבור לו האדם? כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם.

והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות.

והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה.

והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין:

חפ"א

"רבי אומר, איזוהי דרך ישראל שיבור לו האדם? כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם."

1. השלמו את החסר מתוך התרמילון:

א. מה שמו של רבי? _____

ב. המעשים שלנו צריכים להיות _____ לנו וגם לאנשים

_____.

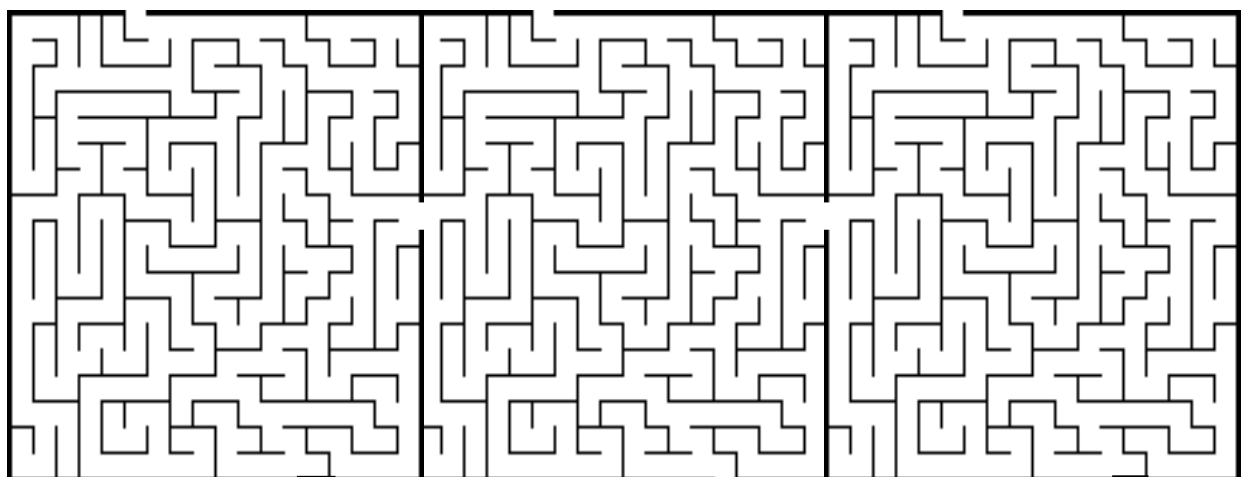
טובים, רבי יהודה הנשיא, שסביבנו

2. מתחיו קו בין המשפט ובין הפרוש

- איזוהי דרך ישרה שיבור
לו האדם?
- המעשים שלנו צריכים להיות
טובים גם לאנשים שסביבנו.
- כל שהיא תפארת
לעושה
- אלו מעשים הם המעשים הטובים?
- ותפארת לו מן האדם.
- המעשים שלנו צריכים להיות
טובים לנו.

עזרו לאיש ללכת בדרך הישרה והטובה

תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם תפארת לא מן האדם

חלק ב

"והיו זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות. והיו מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה."

3. השלמו את החסר מתוך התרמילון :

א. צריך לקיים את כל _____ כי אין אנו יודעים איזו מצוה

יותר.

ב. _____ על מצוה, גדול יותר מכל שכר על _____.

השכר, המצות, חשובה, עברה

חלק ג

"והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין."

4. השלמו את החסר מתוך התרמילון :

מי שלא רואה _____ צריך תמיד _____ שה' רואה

את _____.

המעשים, לזכור, לחטוא

_____ אומר, איזוהי דרך _____ שיבור לו

_____ ? כל שהיא _____ לעושיה ותפארת לו

מן _____.

והוי זהיר _____ קלה _____, שאין אפה

יודע _____ שכרו של _____.

והוי מחשב _____ מצוה כנגד _____, ויזכר

עברה _____ הפסדה.

והסתכל _____ דברים ואי אפה _____ לידי

_____, דע מה _____ ממך, רואה

_____ שומעת, וכל _____ בספר

: _____

משנה ב

רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר, יפה תלמוד תורה עם
דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה,
סופה בטלה וגוררת עון.

וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות
אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר
הרבה כאלו עשיתם:

חלק כ

"רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר, יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ,
שיגיעת שניהם משכחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון."

1. קראו את המשנה וענו על השאלות:

א. מה שמו הפרטי של החכם ששנה את משנתנו? _____

ב. מי היה האבא של החכם ששנה את משנתנו? _____

ג. מה פרוש המלים "דרך ארץ", במשנה שלנו? בחרו את התשובה הנכונה

_____ (צמודה / נאמסית)

2. השלמו את החסר מתוך התרמילון:

א. למוד תורה יחד עם _____ בשביל פרנסה, מונעת את

_____.

ב. מי שלומד ולא _____ לפרנסתו, עלול לבוא לידי גנבה.

פסוק

"וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה באלו עשייתם."

3. בחרו את התשובה הנכונה

א. מי שמנהיג את _____ צריך לעשות זאת מתוך רצון לעזר ולא

בגלל הכבוד. (הצבור / החטא)

ב. מי שרוצה לקיים _____ (החטא / הצבור) ולא מצליח, יש לו

_____ מאת ה' באלו הוא קיים את המצוה. (שכר / החטא)

4. מצאו את המלים של חלק ב' של המשנה בתפזורת:

ו	כ	ל	ה	ע	מ	ל	י	מ	ע
ש	ז	כ	ו	ת	צ	ע	ע	ת	מ
מ	ס	י	ע	נ	ר	ד	ל	ו	ה
י	כ	ג	ש	ו	ק	ש	כ	ב	מ
מ	א	ד	י	א	מ	ת	מ	א	ש
י	י	ה	ת	ת	ע	ד	ט	ה	ל
נ	ל	ז	מ	מ	ל	ס	ת	ר	ר
א	ו	ה	ר	ב	ה	ע	כ	ב	כ
ו	צ	ד	ק	ת	מ	נ	מ	ה	ש
ה	צ	י	ב	ו	ר	י	ה	י	ו

ויע

5. השלמו את המלים החסרות מהמשנה

רבן _____ בנו של רבי _____ הנשיא אומר, יפה

_____ תורה עם _____ ארץ, שיגיעת שניהם

משפחת _____ . וכל תורה _____ עמה מלאכה,

סופה _____ וגורת _____ .

וכל _____ עם הצבור, יהיו עמלים _____ לשם

_____, שזכות אבותם _____ וצדקתם עומדת _____ .

ואתם, מעלה _____ עליכם שָׁכר _____ כאלו _____ :

מִשְׁנָה ג

הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת, שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלָא לְצַרְךָ עֲצָמָן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין
בְּשַׁעַת הַנֶּאֱתָן. וְאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחֻקוֹ:

kn pf k

1. קראו את המשנה וענו על השאלות:

- א. מי החכם ששנה את משנתנו? _____
- ב. "הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת", מהי הרשות שמדובר בה במשנה? _____
- _____

2. לפניך פרוש המשנה, השלים את החסר מתוך התרמילון:

- א. אין לסמוך על _____ הגוים אלא _____ מהם.
- ב. מלכי הגוים _____ אליהם אנשים פשוטים, רק כְּאֶשֶׁר זֶה _____.
- ג. מלכי הגוים אוהבים _____ לאנשים רק אם הם עוזרים להם, ואינם _____ למי שצריך עזרה.

לְעֹזֵר, לְטוֹבָתָם, עוֹזְרִים, לְהִזְהֵר, מְלָכִי, מְקַרְבִּים

3. מה פירוש המילים "בשעת דחוק"? _____
- _____

4. השלימו את המלים החסרות מהמשנה.

הווי _____ בְּרִשׁוֹת, שְׂאִין _____ לוֹ

לְאָדָם אֶלָּא _____ עֲצָמָן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין

_____ הִנָּאָתָן. וְאִין _____ לוֹ

לְאָדָם _____ דְּחָקוֹ :

5. מצאו את מלות המשנה בתפוצרת :

ה	ו	ו	ז	ה	י	ר	י	נ	מ
א	ל	ח	ל	נ	פ	נ	ב	ב	ק
ב	א	ל	מ	ס	ו	ר	ש	ש	ר
ו	ד	צ	א	ל	א	א	ע	ע	ב
ק	מ	ו	כ	ע	י	י	ת	ת	י
ח	ה	ר	י	ל	נ	נ	ש	ה	נ
ו	ד	כ	א	ו	ה	ב	י	נ	ל
ד	ג	ט	ע	צ	מ	נ	ק	א	א
ע	ו	מ	ד	י	נ	צ	ר	ת	ד
ב	ר	ש	ו	ת	ש	א	י	נ	מ

מִשְׁנָה ד

הוא הִיה אומר, עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנְךָ, כְּדִי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּרְצוֹנוֹ. בִּטֹּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדִי שֶׁיִּבְטֹל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ.

חֲפֵחַ k

"הוא הִיה אומר, עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנְךָ, כְּדִי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּרְצוֹנוֹ."

1. מי הוא הַחֹכֵם (הַתָּנָא) שֶׁשָּׂנֵה אֶת מִשְׁנֵתָנוּ? _____

2. הַשֵּׁלֵם אֶת הַחֹסֶר מִתּוֹךְ הַתַּרְמִילוֹן:

קִיָּם אֶת _____ ה' בְּשִׂמְחָה מִפְּנֵי שֶׁאַתָּה _____ לְקִיָּם אוֹתוֹ,

וְה' _____ אֶת הַרְצוֹנוֹת שֶׁלְּךָ.

רוֹצֵה, מְצוֹת, יְקִיָּם

חֲפֵחַ p

"בִּטֹּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדִי שֶׁיִּבְטֹל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ."

3. הַשֵּׁלֵם אֶת הַחֹסֶר מִתּוֹךְ הַתַּרְמִילוֹן:

אִם בְּרְצוֹנְךָ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה _____ לַתּוֹרָה, אֵל תִּקְיָם אֶת רְצוֹנְךָ וְה'

_____ אֶת רְצוֹן אוֹיְבֶיךָ הַפּוֹעָלִים _____.

הַמְּנוֹגֵד, נֶגְדָד, יִבְטֹל

הוא _____ אומר, _____ רצונו

_____, כְּדִי _____ רצונך

_____. _____ רצונך

רצונו, כְּדִי _____ רצון _____

מפני _____.

4. מצא את מלות המשנה בתפזורת.

ה	כ	א	ו	נ	ו	צ	ר
ו	ר	ר	ש	י	ב	ט	ל
א	צ	צ	צ	ט	ל	ו	פ
ה	ו	א	ו	ו	ר	ט	ק
י	נ	י	ד	נ	נ	ש	ב
ה	כ	נ	ג	ע	כ	ו	ה
ל	ח	פ	ה	ש	ע	י	ש
א	ו	מ	א	כ	ד	י	ע
א	ח	ר	י	מ	פ	נ	י

מִשְׁנָה ה

הלל אומר: אל תפְרוֹשׁ מן הצבור, ואל תאֲמֵן בְּעֶצְמְךָ עד יום מוֹתְךָ, ואל תדין את חֲבֵרְךָ עד שתִּגִּיעַ לְמָקוֹמוֹ, ואל תאמר דְּבַר שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשִׁמוֹעַ שְׁסוּפוּ לְהַשְׁמִיעַ. ואל תאמר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֵׁנָה, שְׁמָא לֹא תִפְנָה:

חפ"ק א

"הלל אומר: אל תפְרוֹשׁ מן הצבור"

1. מי החכם ששנה את המשנה? _____

2. השלימו את החסר מתוך התרמלון:

אם הצבור _____, אל תפרש מהם ותשמח, אלא

_____ אליהם.

הצטרף, עצוב

חפ"ק ב

"ואל תאֲמֵן בְּעֶצְמְךָ עד יום מוֹתְךָ"

3. השלימו את החסר מתוך התרמלון:

אל תאמר על עצמך, שאין לך נֶצֶר, _____, ואתה לא תִּחָטֵּא, אלא

תמיד תחשוב שאתה נֶחָטָא כֻּל.

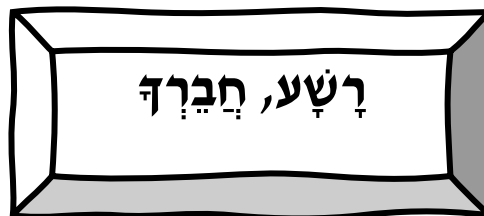
הרע, לחטא

חלק c

"וְאֵל תְּדַיֵּן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שְׁתִּגִּיעַ לְמָקוֹמוֹ"

4. השלימו את החסר מתוך התרמלון :

אם ראית את _____ עובר עבירה, אל תאמר עליו
שהוא _____, לפני שתהיה בעצמך באותו מצב כמוהו.

חלק d

"וְאֵל תֹּאמַר דְּבַר יְשָׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמוֹעַ שְׂסוּפוֹ לְהִשְׁמַע."

5. השלימו את החסר מתוך התרמלון :

אם יש לך _____, אל תגלה לאף אחד, כי אם _____ לאדם
אחד, הסוד יתגלה לעוד _____.

"וְאֵל תֹּאמַר לְבִשְׂאֶפְנֵה אֲשֶׁנָּה, שְׂמָא לֹא תִפְנֶה"

1. השלימו את החסר מתוך התרמלון:

אֵל תִּדְחֶה אֶת _____ הַתּוֹרָה לְזָמַן _____, שְׂמָא לֹא
יְהִי לָךְ _____ לְלִמּוּד.

_____ אוֹמֵר: אֵל _____ מִן הַצְּבוּר, וְאֵל

_____ בְּעֶצְמָךְ עַד _____ מוֹתָךְ, וְאֵל

_____ אֶת חֵבְרֶךְ _____ שְׁתַּגִּיעַ

_____, וְאֵל תֹּאמַר _____ שְׂאִי _____

לְשִׁמוֹעַ שְׁסוּפוֹ _____. וְאֵל תֹּאמַר _____

אֲשֶׁנָּה, _____ לֹא _____.

מִשְׁנָה ו

הוא הִיה אומר, אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים. ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש:

kn pf

"הוא הִיה אומר, אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים."

2. מי החכם ששנה את המשנה? _____

3. מתחו קו בין המלים ובין הפרוש שלהן:

▪ אדם שלא למד הרבה תורה	▪ בור
▪ אדם שכעס על מי שטועה	▪ עם הארץ
▪ אדם שלא יודע לקרא ולכתוב	▪ קפדן

4. השלים את החסר מתוך התרמילון

- א. מי שלא למד את _____ לא מקים מצות כראוי.
- ב. תלמיד שלא הבין את השיעור, _____ לשאול את המורה, הוא לא _____ את הנלמד.
- ג. כדי שתלמיד יצליח בלימודים, _____ לקעוס עליו אם הוא לא הבין את הנלמד.
- ד. מי שעסוק כל היום בעבודה כדי להרוויח הרבה _____ לא יצליח _____ תורה.

כסף, ומתביש, אסור, התורה, יבין, ללמוד

"ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש"

5. השלים את החסר מתוך התרמילון

אם אין מי _____ לאחרים, מוטלת _____ האחריות לקו.

עלי, שדואג

עיון

6. השלמו את המלים החסרות מהמשנה

הוא קזה _____, אין בור ירא _____, ולא עם _____

חסיד, ולא _____ למד, ולא הקפדון _____, ולא כל

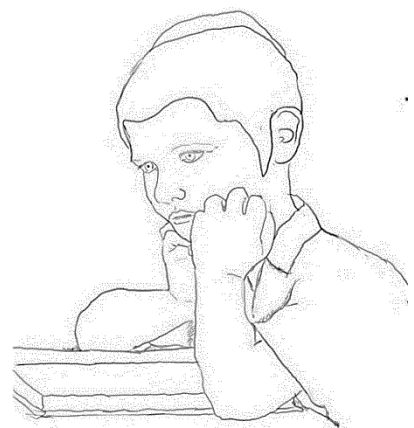
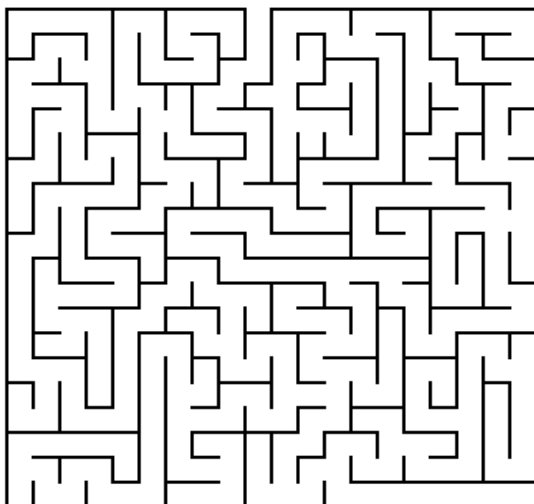
המרבזה _____ מחכים. שאין _____,

_____ להיות _____:

לאן הילד צריך להגיע
לתורה או לסחורה?

צבעו את הילד שבחר
להחכים בתורה!

מִשְׁנָה ז

אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים. אמר לה, על דאטפת, אטפוד. וסוף מטיפיך יטופון:

חֲפָק א - קאוי מליט

1. מתחו קו בין המלים ובין הפרוש שלהן

גלגלת	■	הצפת, הטבעת	■
דאטפת	■	ראש (אדם שנהרג)	■
אטפוד	■	יציפו אותם, יטבעו אותם	■
מטיפיך	■	הציפו אותך, הטביעו אותך	■
יטופון	■	מציפים אותך, מטבעים אותך	■

חֲפָק ב

2. מי החכם ששנה את המשנה? _____

3. באיזו שפה אמר הלל את דבריו? _____
(עברית / ארמית)

4. ענה על השאלות מתוך התרמילון

- א. הלל ראה _____ של אדם שנהרג _____ על פני המים.
- ב. הלל אמר שהאדם נהרג כענש, מפני _____ אדם אחר, ומי שהרג אותו גם כן _____.

ג. ה' נותן לאדם _____ וענש, מידה כנגד _____.

יְהִי רָג, צָפָה, שְׁהָרַג, שָׁכַר, גִּלְגֵּלַת, מִידָה

5. מצא את מילות המשנה בתפזרת

א	ה	ו	א	ט	ת	א	ר
פ	פ	ל	ש	ו	ל	ט	א
נ	צ	א	ר	ר	ח	פ	ה
י	ש	ת	מ	א	י	ו	ת
ט	פ	פ	א	י	ע	כ	ל
ו	ו	ט	ג	ג	מ	צ	ג
פ	ס	א	ס	כ	ע	ה	ל
ו	ו	ד	ז	ת	ח	א	ג
נ	ו	כ	י	פ	י	ט	מ
ר	א	ח	ת	ע	ל	ר	א

חלק d - עיון

אף _____ ראה _____

שצפה _____ פני _____.

אמר _____, על _____, אטפור.

מטיפיד: _____

משנה ח

הוא היה אומר, מרבה בשר מרבה רמה. מרבה נכסים, מרבה דאגה. מרבה נשים, מרבה כשפים. מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים, מרבה גזל. מרבה תורה, מרבה חיים. מרבה ישיבה, מרבה חכמה. מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה, מרבה שלום. קנה שם טוב, קנה לעצמו. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העולם הבא:

ח ק א

"הוא היה אומר, מרבה בשר מרבה רמה. מרבה נכסים, מרבה דאגה. מרבה נשים, מרבה כשפים. מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים, מרבה גזל."

1. מי החכם ששנה את המשנה? _____

2. מתחיו קו בין המלים ובין הפרוש שלהן

מרבה בשר	אדם שקנה הרבה רכוש	מרבה כשפים	נשים שהן עבדים
רמה	אדם שאוכל הרבה	שפחות	חסר צניעות
מרבה נכסים	מתחתן עם כמה נשים	זמה	יהיו בבית הרבה מכשפות
מרבה דאגה	תולעים	מרבה עבדים	יהיה לו רכוש גנוב הרבה
מרבה נשים	דאג הרבה אולי יפסיד את הכסף	מרבה גזל	קנה הרבה עבדים

"מְרִבָּה תוֹרָה, מְרִבָּה חַיִּים. מְרִבָּה יְשִׁיבָה, מְרִבָּה חֲכָמָה. מְרִבָּה עֲצָה, מְרִבָּה תְּבוּנָה. מְרִבָּה צְדָקָה, מְרִבָּה שְׁלוֹם."

3. מִתַּחַו קוּ בֵּין הַמַּלִּים וּבֵין הַפְּרוֹשׁ שֶׁלָּהֶן

- מְרִבָּה תוֹרָה - מְרִבָּה חַיִּים - מְרִבָּה יְשִׁיבָה - מְרִבָּה חֲכָמָה	- זוֹכָה בְּחַיִּים אַרְוָפִים - לומֵד הַרְבֵּה תוֹרָה - נְהִיָּה חֶסֶד גָּדוֹל - לומֵד תוֹרָה מִפִּי הָרֵב
- מְרִבָּה עֲצָה - מְרִבָּה תְּבוּנָה - מְרִבָּה צְדָקָה - מְרִבָּה שְׁלוֹם	- נְהִיָּה חֶסֶד וְנִבּוֹן - מִתְיַעֵץ עִם הָרֵב וְלֹא מַחְלִיט לְבַד - גּוֹרֵם לְשְׁלוֹם בֵּין אָנָשִׁים - נוֹתֵן הַרְבֵּה צְדָקָה

"קָנָה יָשָׁם טוֹב, קָנָה לְעֵצְמוֹ. קָנָה לוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא."

4. הַשְׁלִימוּ אֶת הַחִסָּר מִתּוֹךְ הַתַּרְמִילוֹן :

א. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם _____, אֵי אֶפְשָׁר _____ אֶת זֶה מִמֶּנּוּ.

ב. מִי שֶׁלּוֹמֵד _____, זוֹכָה בְּחַיֵּי הָעוֹלָם _____.

תוֹרָה, טוֹב, הַבָּא, לַקַּחַת

5. לפגיקם רשימה של דברים, רשמו ✓ ליד מה שראוי להרבות ו – ✕ ליד מה שלא ראוי להרבות

אָפּדײַם	תּוֹרָה	נְכָסִים
שְׁפָחוֹת	בָּשָׂר	דָּאָגָה
יְשִׁיבָה	נָשִׁים	אַצָּה

6. מתחיו קו בין הגורים לנגרים:

בָּשָׂר	כְּשָׁפִים
נְכָסִים	דָּאָגָה
נָשִׁים	רָמָה
שְׁפָחוֹת	חֲכָמָה
עֲבָדִים	חַיִּים
תּוֹרָה	גָּזֵל
יְשִׁיבָה	זָמָה
אַצָּה	שְׁלוֹם
צִדְקָה	תְּבוּנָה

7. מדוע מרבה נכסים, מרבה דאגה? _____

8. מה תבונה מרבה אצה? _____

9. מה מביא את האדם לעולם הבא? _____

10. השלימו את המלים החסרות מהמשנה

הוא _____, אוֹמֵר, _____ בְּשֵׁר מִרְבֶּה _____ . מִרְבֶּה

_____, מִרְבֶּה דָּאָה. מִרְבֶּה _____, מִרְבֶּה כְּשָׁפִים.

מִרְבֶּה _____, מִרְבֶּה זָמָה. מִרְבֶּה עֲבָדִים, מִרְבֶּה _____.

מִרְבֶּה תוֹרָה, מִרְבֶּה _____ . מִרְבֶּה _____, מִרְבֶּה

חֲכָמָה. מִרְבֶּה _____, מִרְבֶּה תְּבוּנָה. מִרְבֶּה _____,

מִרְבֶּה שְׁלוֹם. קֵנָה שֵׁם _____, קֵנָה לְעֶצְמוֹ. קֵנָה לוֹ

_____ תוֹרָה, קֵנָה לוֹ _____ העוֹלָם _____ :

11. מִצְאוּ אֶת מִלּוֹת הַמִּשְׁנָה בַּתְּפִזָּרָה :

ח	ט	ה	ב	ר	מ	ו	א	ו	ה
י	ע	ב	ד	י	מ	י	ש	נ	י
י	ש	י	פ	ת	ת	ד	א	ג	ה
מ	ז	ש	פ	ח	ו	ת	ז	ז	מ
ש	כ	י	ע	כ	ר	ל	ח	י	י
ל	צ	ב	צ	מ	ה	ו	ס	מ	ר
ו	ד	ה	ה	ה	ט	כ	א	ה	ש
מ	ק	א	ב	ה	נ	ו	ב	ת	ב
ד	ה	י	ר	ב	ד	ק	ב	ק	ג
ה	ע	ו	ל	מ	ו	מ	צ	ע	ל

משנה ט

רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לך נוצרת.

1. מצאו את התשובות בתרמילון:

א. מי החכם ששנה את המשנה? _____

ב. מה שמות רבותיו של רבן יוחנן? _____

ג. מה קבל רבן יוחנן מהלל ומשמאי? _____

הלל, רבן יוחנן, תורה, שמאי

2. מצאו את התשובות בתרמילון:

א. מה פרוש המילים אל תחזיק טובה לעצמך? _____

ב. מה הפונה "כי לך נוצרת"? _____

אל תתגאה, אתה רק מקים מה שאתה חייב

3. בתלמוד הבבלי מסופר, שרבן יוחנן למד בתורה, כל מה שאפשר

ללמוד, ולמרות הכל, הוא אומר שאסור להתגאות. מה אפשר

ללמוד על תכונותיו של רבן יוחנן?

4. השלמו את המלים החסרות מהמשנה

רבן _____ בן _____ קבל _____ ומשפאי.

הוא הנה _____, אם _____ תורה _____, אל

תחזיק _____, כי לך _____.

5. מצאו את מילות המשנה בתפזורת:

ו	מ	ש	מ	א	י	ה	י	ה	ר
ה	כ	ה	ט	ד	ב	ת	מ	א	ב
ו	כ	י	ו	ח	ו	ד	ו	ז	נ
א	ל	מ	ב	ר	ל	מ	כ	ו	י
פ	י	ע	ה	ס	ר	ל	ת	נ	ו
מ	ר	כ	א	ר	ת	ש	ר	ק	ח
ה	ג	ק	מ	ד	ב	ב	צ	מ	נ
ל	כ	י	ו	צ	ש	ה	ו	ח	נ
ל	ה	ז	ט	ז	ע	נ	נ	ל	ב
ב	י	ח	א	ג	י	ל	ב	ס	ת
ק	נ	ת	ע	כ	ע	י	א	כ	ז

מִשְׁנָה י

חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הרקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערד.

הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערד, מעין המתגבר.

הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שניה, מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערד בכף שניה, מכריע את כלם:

kn p k

"חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הרקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערד."

1. לפי המשנה, כמה תלמידים היו לרבן יוחנן? _____

2. כתוב את שמות התלמידים ואת שמות אביהם

שם התלמיד	שם האבא
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

3. האם לרבן יוחנן היו רק חמישה תלמידים? הסבירו! _____

"הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערף, מעין המתגבר."

4. הסבר את המושגים הבאים (רשום את מספר התשובה המתאימה מתוך התרמלון):

- א. בור סוד שאינו מאבד טפה _____
- ב. אשרי יולדתו _____
- ג. חסיד _____
- ד. ירא חטא _____
- ה. מעין המתגבר _____

1. מתרחק מכל דבר שמביא חטא

2. זוכר כל מה שלמד

3. מבין לבד דברים חדשים מתוך מה שקבר למד

4. תברך האמא שילדה ילד צדיק

5. מקים מצות יותר ממה שצריך

5. התאם את שמות התלמידים לתכונותיהם

▪ רבי אליעזר בן הרקנוס	▪ מען המתגבר
▪ רבי יהושע בן חנניה	▪ ירא חטא
▪ רבי יוסי הכהן	▪ חסיד
▪ רבי שמעון בן נתנאל	▪ אשרי יולדתו
▪ רבי אלעזר בן ערך	▪ בור סוד שאינו מאבד טפה

6. לדעתכם, אלו תכונות חשובות נוספות יעזרו לנו להצליח בלימוד?

עֲפֹנ

"הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שנייה, מכריע את כלם.

אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף שנייה, מכריע את כלם:

7. מי היה התלמיד הגדול מפל תלמידי ר' יוחנן?

שיטה א' - _____

שיטה ב' (אבא שאול) - _____

8. מצא בתפוזרת את שמות התלמידים ושים האבא שלהם.

א	ב	פ	ו	ט	א	ר	י	ס	ו	י
ל	ל	ח	א	י	ע	כ	ג	ד	ש	ק
י	ת	ג	ל	ד	צ	ה	ש	ו	ז	מ
ע	ז	ס	ע	א	ב	ב	מ	ה	נ	ס
ז	ת	ע	ז	ר	נ	ק	ע	ד	ח	ו
ר	ל	ז	ר	ד	א	ת	ו	ב	מ	נ
י	ח	ס	ל	כ	ע	ט	נ	ש	ט	ק
ס	ע	פ	ת	ה	ת	ש	ר	ק	צ	ר
נ	נ	ה	ק	פ	ח	ל	י	א	כ	ו
י	ה	ו	ש	ע	מ	ח	נ	נ	י	ה

נ' אַנ' ? כּתבו את שם החכם ליד השמות האתאימה!

א. החכמתי בזכותה של אמי _____

ב. אני חוזר כל הזמן על מה שלמדתי על מנת שלא אשכח את התורה _____

ג. אני אוהב להעמיק במה שלמדתי, ובכך ללמוד דברים חדשים _____

ד. מרב אהבתי לה', אני תמיד מנסה לקיים כמה שיותר מצוות _____

ה. מרב אהבתי לה' אני מתרחק מכל מה שעלול לגרום לי להתרחק ממנו. _____

_____ תלמידים היו _____ לרבן _____ בן _____ ,
 ואלו הן : רבי _____ בן הרקנוס, ורבי _____ בן חנניה,
 ורבי _____ הפהן, ורבי _____ בן נתנאל, ורבי
 _____ בן ערד.

הוא הנה מונה _____ . רבי אליעזר בן _____ , בור _____
 שאינו _____ טפה. רבי יהושע בן _____ , אשרי _____ .
 רבי יוסי _____ , _____ . רבי שמעון בן _____ , ירא
 _____ . ורבי אלעזר בן _____ , מעין _____ .

הוא הנה _____ , אם יהיו כל _____ ישראל בכך
 _____ , ואלעזר בן _____ בכך _____ , מכריע את
 _____ .

אבא _____ אומר משמו, אם יהיו כל חכמי _____ בכך
 מאזנים ורבי אליעזר בן _____ אף _____ , ורבי
 _____ בן _____ בכך שניה, _____ את _____ :

משנה יא

אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך טובה (ישרה) שידבק בה האדם?

רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב.

רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב.

אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם.

אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם?

רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע.

רבי שמעון אומר: הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, כלוח מן המקום,

שנאמר: (תהלים לז) 'לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן'. רבי אלעזר אומר: לב רע.

אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם:

k pfn

"אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך טובה (ישרה) שידבק בה האדם?

רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב.

רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב.

אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם."

1. בתחילת המשנה נאמר: "אמר להם..." מי הוא האומר ולמי הוא אומר?

האומר הוא: _____

והוא אומר ל: _____

2. מתחו קו בין המידות ופירושן :

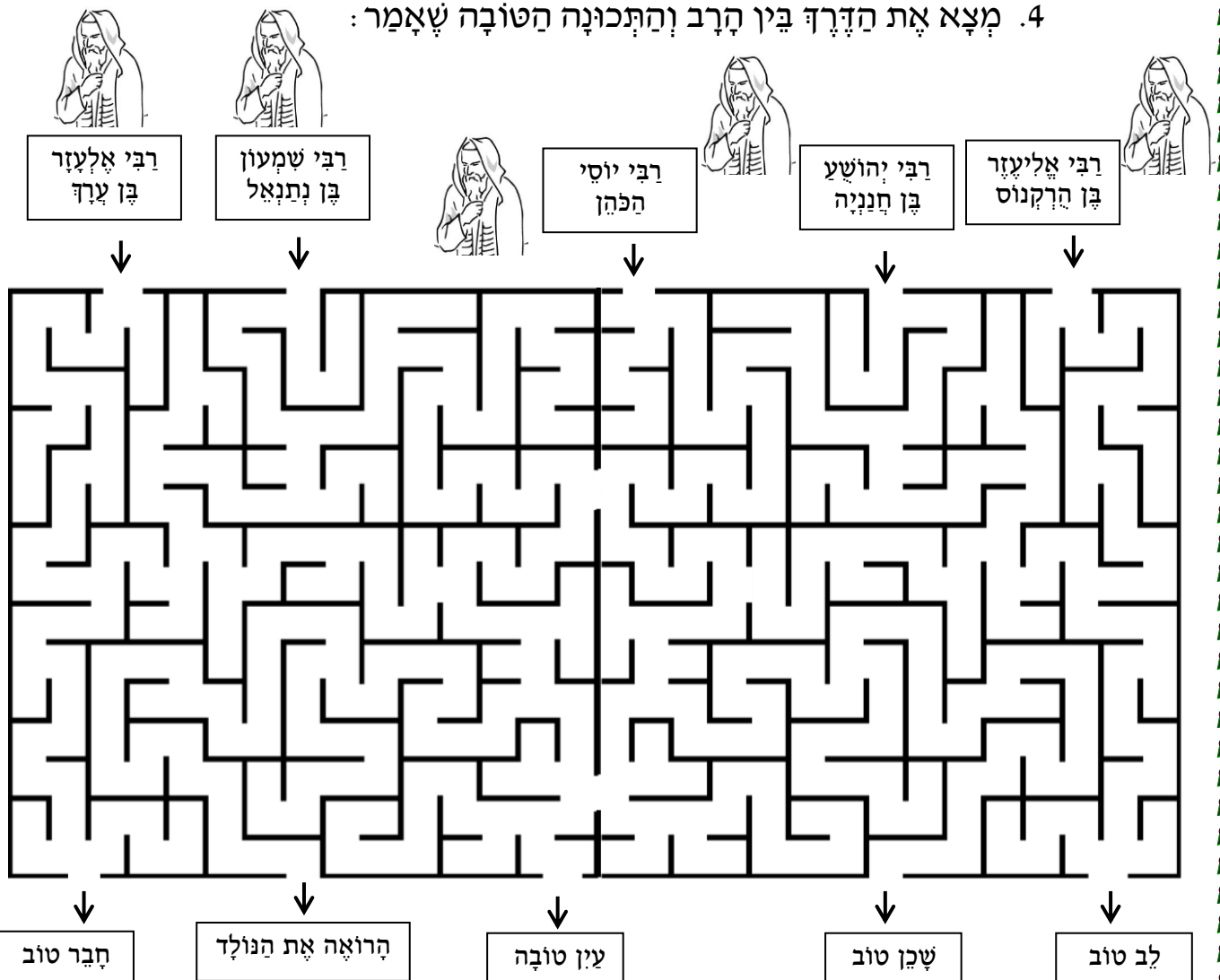
- עין טובה
- עושה הכל מתוך כוונה להיטיב
- הרואה את הנולד
- חושב על הכל באופן חיובי
- לב טוב
- חושב על התוצאות של מעשיו ורק אחר כך עושה

3. הסבירו את דברי המשנה :

א. רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם _____

ב. שבכלל דבריו דבריכם _____

4. מצא את הדרך בין הרב והתכונה הטובה שאמר :

עינו

אמר _____ : צאו _____ איזוהי דרך _____

(ישרה) שידבק בה _____ ?

רבי _____ אומר : טובה.

רבי _____ אומר : טוב.

רבי _____ אומר : טוב.

רבי _____ אומר : את הנולד.

רבי _____ אומר : טוב.

_____ להם : אני את דברי _____ בן

ערך _____ , _____ דבריו דבריכם.

"אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם?
רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, כלוח מן המקום, שנאמר: (תהלים לז) 'לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן'. רבי אלעזר אומר: לב רע.
אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם:"

5. מתחו קו בין המידות ופירושו:

- עין רעה
- עושה הכל מתוך פגנה להרע
- לב רע
- אינו מחזיר הלואה למי שנתן לו
- הלוח ואינו משלם
- חושב על הכל באופן רע

6. השלמו בטבלה מהי הדרך הטובה והדרך הרעה לפי כל אחד מהחכמים:

דרך רעה	דרך ישרה	
		רבי אליעזר בן הירקנוס
		רבי יהושע בן חנניה
		רבי יוסי הכהן
		רבי שמעון בן נתנאל
		רבי אלעזר בן ערך

7. השווי בין הדרך הרעה והישירה של כל חכם.

א. מה גליתם? _____

ב. מי יוצא דופן? _____

ג. מדוע לדעתכם הוא לא אמר את ההפך כמו שאר החכמים? _____

עיון

_____ להם: צאו _____ איזוהי דרך _____

_____ ממנה? _____

רבי _____ אומר: _____ רבי _____

אומר: _____ רבי _____ אומר: _____

_____ רבי _____ אומר: _____ ואינו

_____ הלכה מן _____, כלכה מן _____,

שנאמר: 'לכה _____ ולא _____, וצדיק _____ ונותן'.

רבי _____ אומר: _____.

אמר _____: _____ אני את דברי _____ בן

_____ מדבריכם, _____ דבריו _____:

מִשְׁנָה יב

הם אמרו שלשה דברים.

רבי אליעזר אומר: יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, ואל תהי נוח לבעוס.

ושוב יום אחד לפני מיתתו.

והיו מתחמם כנגד אורן של חכמים, והיו זהיר בגחלתו שלא תפוגה, שנשיכתו נשיכת

שועל, ועקיצתו עקיצת עקרב, ולחישתו לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש:

חפץ א

"הם אמרו שלשה דברים."

1. "מי הם אלו שאמרו?"

2. כמה דברים אמר כל אחד מהם?

חפץ ב

"רבי אליעזר אומר: יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, ואל תהי נוח לבעוס."

3. השלים את החסר מתוך התרמלון

א. התייחס לחברך _____, כפי שהיית רוצה שיתיחסו _____.

ב. כשם שאתה לא אוהב _____ עליך כאשר אתה _____,

כך אל תכעס על _____ כאשר הוא טועה, אלא תכבד אותו.

בכבוד, טועה, אליך, שפעסים, חברך

4. כתבו מקרה בו כבדתם את חברכם או שהם כבדו אתכם _____

5. סמנו V ליד מי שקיים את דברי רבי אליעזר

א. יוסי רב עם אחותו על הבגנה האחרונה בבית. _____

ב. אורית ונעל שניהן רצו לשחק בכדור, ואורית ותרה לנעל. _____

ג. ראובן דרדך בטעות על רגלו של מאיר, ובקש ממנו סליחה, וראובן סלח לו. _____

ע פח

"ישוב יום אחד לפני מיתתו."

6. השלים את החסר מתוך התרמלון:

א. אם תחזור _____, יום לפני מיתתו, תזכה לחיי

הבא. _____

ב. מאחר, ואין אנו יודעים מתי יום _____, יש _____

בתשובה תמיד.

העולם, לחזור, בתשובה, המיתה

"והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תכזה, שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם בגחלי אש."

7. השלים את החסר מתוך התרמלון:

יש להיזהר בכבוד _____ ה' שומר על כבודם,

את אשר מזלזל בהם. ובדבריהם.

8. מתח קו בין המשפטים הבאים ובין פירושן:

פירוש

המשפטים

■ והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים	■ היזהר שלא לעבור על דברי חכמים
■ והוי זהיר בגחלתן שלא תכזה	■ נחש
■ שרף	■ ה' קרוב לחכמים, ולמד מהם
■ שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב,	■ החכמים יכולים לגרום בפיהם לנזק
■ ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם בגחלי אש	■ לאדם

9. מִצָּא אֶת מְלוֹת הַמִּשְׁנָה בַּתְּפִזּוּרָה :

נ	ח	ו	י	ו	מ	א	ה	ו	כ	ת	י	ה	ת
ש	ו	ש	ב	א	ד	ל	פ	נ	י	ו	ש	ז	ל
י	נ	ו	ג	ח	ד	ר	ד	ב	ל	י	ט	א	ח
כ	ו	ב	א	ח	ש	ל	א	ג	מ	מ	ו	מ	מ
ת	ש	ס	ג	ח	ב	ר	כ	ח	ק	מ	ש	ר	ה
ש	ו	ב	ע	צ	ז	פ	ש	ל	ר	ל	כ	ו	ק
י	י	ה	י	ע	ס	ת	ל	ת	ס	כ	י	ל	ע
ח	ב	ר	י	ה	ז	ב	כ	נ	ל	ע	ו	ש	ו
ל	ר	ל	כ	ת	ת	י	מ	מ	י	מ	כ	ח	ה
ע	א	ד	ג	נ	כ	ב	ו	ד	א	ו	ר	נ	ו
ק	ל	כ	ע	ו	ס	ח	ס	מ	מ	ח	ת	מ	י
י	ו	ע	ק	י	צ	ת	נ	ת	כ	י	ש	נ	ש
צ	נ	ס	נ	ת	ש	י	ח	ל	ו	ב	ר	ק	ע
ת	ד	ב	ר	י	ה	מ	ע	ס	י	ל	ח	ג	כ

עיון

הֵם _____ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. רַבִּי _____ אוֹמֵר :

יְהִי _____ חֵבֶרֶד חָבִיב _____ כְּשֶׁלֶד, וְאַל תְּהִי נוֹחַ _____.

וְשׁוֹב _____ אֶחָד לִפְנֵי _____.

וְהָיִי _____ כְּנֶגֶד אוֹרֵן שֶׁל חֲכָמִים, וְהָיִי _____

בְּגִחְלָתוֹ _____ תִּכְוָה, שְׁנִישִׁיכָתוֹ _____ שׁוֹעַל,

וְעִקִּיצָתוֹ עִקִּיצַת _____, וּלְחִישָׁתוֹ _____ שָׂרָף,

דְּבָרֵיהֶם כְּגִחְלִי _____ :

מְשִׁנָּה יג

רבי יהושע אומר, עין הרע, ויצר הרע, ושנאת
הבריות, מוציאין את האדם מן העולם:

1. מי מתלמידי רבן יוחנן בן זכאי אמר את משנה זו? _____

2. מתחו קוים בין המשגים ופרושם.

- עין הרע
- גורמים לאדם למות
- יצר הרע
- גורם לשנאה בינו ובין
אחרים
- שנאת הבריות
- לא מתגבר על יצר הרע
- מוציאין את האדם מן
העולם
- קנאה באחרים

3. מהם שלשת הדברים המוציאים את האדם מן העולם?

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____

4. מה הכוונה "מוציאין את האדם מן העולם"? _____

5. מצא את מילות המשנה בתפזורת:

ר	מ	ו	א	ט	ע	מ
ב	ח	ד	ג	י	ז	ו
י	כ	ס	נ	ל	פ	צ
ה	ב	ר	י	ו	ת	י
ו	נ	ש	ק	ת	א	א
ש	מ	ד	א	ה	נ	י
ע	ר	צ	י	ו	ש	ן
ה	ע	ו	ל	מ	ו	ת
מ	ד	ע	ר	ה	כ	ס

עיון

רבי _____ אומר, _____ הרע,

_____ הרע, _____ חבריות,

_____ את _____ מן _____:

משנה יד

רבי יוסי אומר, יהי ממון חבֵרְךָ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ. וְהִתְקַן עֲצָמְךָ לְלִמּוּד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה לְךָ. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם:

ח ק א

"רבי יוסי אומר "

1. מי מתלמידי רבן יוחנן שנה (אמר) את משנה זו? _____

ח ק ב

"יהי ממון חבֵרְךָ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ."

2. השלים את המלים החסרות מתוך התרמלון:

יש לשמר על _____ החבר כמו שאנחנו _____ על

הרכוש שלנו, וכמו שהיינו רוצים _____? שמרו על הרכוש שלנו.

שאחרים, רכוש, שומרים

ח ק ג

"וְהִתְקַן עֲצָמְךָ לְלִמּוּד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה לְךָ."

3. השלים את המלים החסרות מתוך התרמלון:

אם אני רוצה לדעת את _____, אני צריך להתאמץ

_____ אותה, מפני שאבא שלי לא יכול _____

_____ אותה אלי באפון.

התורה, להעביר, אוטומטי, וללמוד

"וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם"

4. השלמו את המלים החסרות מתוך התרמלון:

אם אני מקים _____ או עושה מעשה טוב, אני צריך לעשות את זה

כדי _____ את מצות ה', ולא בשביל שניגידו _____ שאני ילד

טוב וצדיק.

מצוה, עלי, לקים

5. לפניך מספר מקרים, מתחו קו בין המקרה, ובין האמרה המתאימה

מדברי ר' יוסי.

- דני עובד רב היום בחנות, אף כל ערב הוא הולך ללמוד תורה בבית הרב.
- דנה אוהבת לעזר לחברות, גם אם הן לא יודעות מכף, מפני שיש מצוה לעזר.
- מירי נותנת צדקה בסתר.
- שמעון ראה את הכדור של ראובן מתגלגל ברחוב והוא החזיר לו אותו.
- רותי השאילה מספרים משנה, ואחרי שסיימה היא החזירה אותם למקום במקום להשאיר על השלחן.
- יעקב הוא בנו של רב העיר, והוא לומד בשיבה.
- יהי ממון חברך חביב עליך כשליך.
- והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינה ירשה לך.
- וכל מעשיך יהיו לשם שמים

6. השלמו את המלים החסרות מהמשנה

רַבִּי _____ אוֹמֵר, יְהִי _____

חֲבֵרָד _____ עָלֶיךָ _____.

וְהִתְקוּ _____ לְלִמּוּד _____,

שְׂאִינָה _____ לָךְ. וְכָל _____

יְהִיו _____ :

7. מצא את מלות המשנה בתפזורת :

י	ה	י	ד	ג	נ	ב	א	ח	ר
ו	מ	מ	ו	נ	פ	ק	ב	צ	ב
ז	כ	ל	ש	כ	ע	ר	ת	ק	י
כ	מ	צ	ע	ל	כ	ש	כ	ה	ס
ר	י	כ	ל	ה	ס	מ	י	ל	ו
מ	ד	ה	י	ש	ב	י	ש	ר	י
ו	ו	נ	כ	ו	י	מ	ע	א	ה
א	מ	י	כ	ר	ב	ח	מ	ר	י
ח	ל	א	נ	י	ח	ת	ו	ש	ו
ט	ל	ש	ל	כ	מ	ת	ל	כ	ו

8. ענו על השאלות, וכתבו את התשובות בתשביץ. אם תענו נכונה,

תקבלו בטור המודגש את שם החכם ששנה את המשנה.

א. מדוע יש ללמוד תורה? מפני שהיא לא _____

ב. השלם! זה ממון _____ חביב עליך כשליך

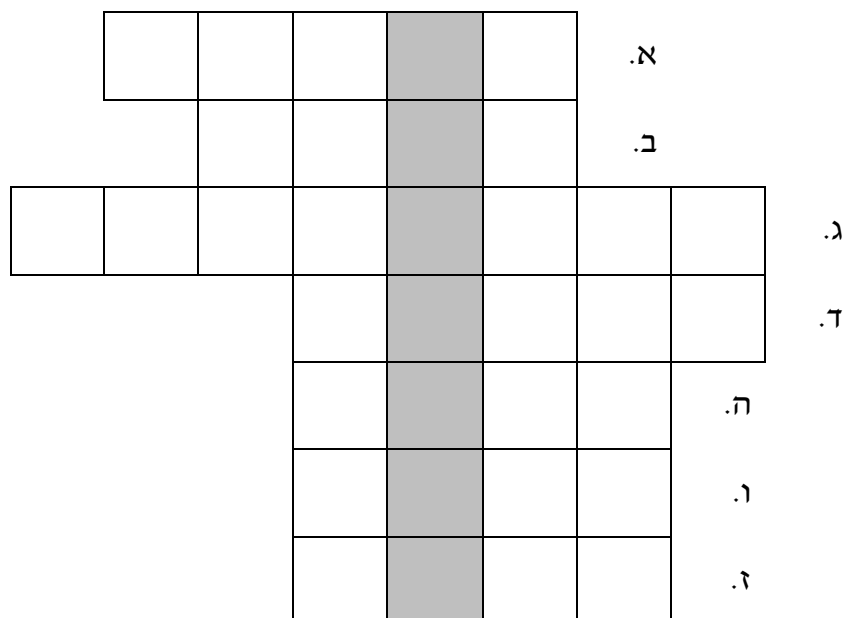
ג. מי היה רבו של ר' יוסי? _____

ד. השלם! וכל _____ יהיו לשם שמים.

ה. השלם! זה _____ חברך חביב עליך כשליך

ו. מה שמו של החכם במשנתנו? _____

ז. השלם! וכל מעשיך יהיו לשם _____ :

משנה טו

רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה. וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא, שנאמר: "כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה". ואל תהי רשע בפני עצמך:

ק פ ח

"רבי שמעון אומר: "

1. מי מתלמידי רבן יוחנן שנה (אמר) את משנה זו? _____

2. עינו במשנה י', וכתבו:

א. מה שם אביו של ר' שמעון? _____

ב. מהי תכונתו המיוחדת? _____

ק פ ח

"הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה."

3. השלמו את המלים החסרות מתוך התרמלון:

יש לקרא את _____ שמע, ולהתפלל את _____ בזמן ולא

_____ יותר.

התפלות, מאוחר, קריאת

4. עִינּוּ בַּפְּסוּק הַבָּא מִתּוֹךְ קְרִיאַת שְׁמַע, הִקְפּוּ אֶת הַמַּלְיָם מֵהֶם לומדים את זמני קריאת שמע.

”וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשַׁבָּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ

וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ” (דברים י, 5)

5. מהתורה יש מצוה לקרוא קריאת שמע פעמים ביום, ועוד פעם

אחת מנהג מדברי חכמים, מתי בדיוק קוראים?

א. מהתורה - _____

ב. מהתורה - _____

ג. מנהג מדברי חכמים - _____

חלק ב

”וּבְשֹׁאֲתָהּ מִתְפַּלֵּל, אֵל תַּעֲשֶׂה תְּפִלָּתְךָ קִבֵּעַ, אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאָמַר: 'כִּי חֲנוּן וְרַחוּם הוּא אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה.' ”

6. השלמו את המלים החסרות מתוך התרמלון:

א. אל _____ בגלל שמכריחים אותך _____, אלא בגלל

שאתה רוצה לבקש _____ מה'.

ב. גם מי שעבר _____, לא יחשב על עצמו שהוא _____, אלא

שהוא יכל _____ את החטא ולחזור _____.

שלשה, מאוחר, לתקן, בתשובה, תתפלל, קריאת,

שמעון, רשע, עברה, להתפלל, התפללות, רחמים

7. מה תפקידה של המלה "שנאמר" במשנה שלנו? _____

8. מנין למד ר' שמעון שצריך להתפלל מתוך רצון? _____

9. מתח קו מתחת הפסוק המופיע במשנה!

10. כתוב את המלים המלמדות שאסור לאדם לחשוב על עצמו שהוא

רשע. _____

11. לפניה רשימה של מקרים, סמן $\sqrt{\quad}$ ליד המקרים הטובים, ו $\times$ ליד

המקרים הלא טובים

_____ אהרון התפלל שחרית אחר הצהרים

_____ שמשון התפלל בבית הכנסת בזמן

_____ מנחם מתפלל כי המורה מחיב אותו

_____ הושע אוהב להתפלל לה' ולבקש בקשות

_____ יעקב חושב שהוא ילד רע, ולכן הוא מרשה לעצמו להמשיך בהתנהגותו

השלילית

_____ ערו רב עם החבר, אך הוא הבין שטעה, ולכן התנצל, והחליט לתקן את מעשיו

12. מִצָּא אֶת מִילֹת הַמִּשְׁנָה בַּתְּפִזְרוֹת :

ר	ו	א	ר	כ	ע	ר	ח	מ	י	מ	כ
ב	כ	ו	ר	ב	מ	ו	ר	ח	ו	מ	ר
י	ש	ו	ר	ב	ש	ת	כ	ל	נ	ב	מ
ו	א	נ	י	ה	ת	פ	פ	ע	ח	נ	ו
ה	ת	מ	א	ו	א	ל	א	ל	מ	י	א
ל	ה	ו	ג	מ	י	ת	ה	מ	ל	צ	נ
י	ר	מ	ח	ד	ר	כ	ע	י	כ	ג	ו
פ	ש	ה	נ	ס	ק	י	ר	פ	מ	ד	ע
ת	ע	ש	ו	ח	ב	ק	ה	א	צ	ס	מ
ב	ל	פ	נ	י	ע	י	כ	ז	ע	ט	ש
ו	ה	ו	א	מ	י	נ	ו	נ	ח	ת	ו

עיון

רַבִּי _____ אָמַר: הָיוּ זָהִיר _____ שָׁמַע

וּבַתְּפִלָּה. וּכְשֶׁאַתָּה _____, אֵל תַּעַשׂ תִּתְפַּלֵּד

_____, אֶלֹא רַחֲמִים _____ לִפְנֵי הַמָּקוֹם

בְּרוּךְ _____, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי _____ וְרַחוּם הוּא

אֶרֶץ _____ וְרַב חֶסֶד _____ עַל הָרָעָה". וְאֵל

תְּהִי _____ בְּפָנָי _____:

מִשְׁנָה טז

רבי אלעזר אומר, הוי שקוד ללמוד תורה. ודע מה
שתשיב לאפיקורוס. ודע לפני מי אתה עמל. ונאמן הוא
בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך:

תפח k

"רבי אלעזר אומר, הוי שקוד ללמוד תורה"

1. השלם את המלים החסרות מתוך התרמלון:

א. מה שמו של החכם ששנה את משנתנו? _____

ב. מי שרוצה לגדל _____ צריך להתמיד _____.

בתורה, ר' אלעזר, בלמודו

תפח p

"ודע מה שתשיב לאפיקורוס."

2. השלם את המלים החסרות מתוך התרמלון:

יש ללמוד תורה כדי _____ מה להשיב לכופר בתורה שמנסה

_____ אתנו, ולא _____ חס ושלום.

נשתכנע, להתופח, שנדע

3. מה פירוש המלה אפיקורוס? _____

חלק c

"ודע לפני מי אתה עמל. ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך."

4. השלים את המלים החסרות מתוך התרמלון:

א. אנו _____ של ה', ואנו מאמינים שהוא ישלם לנו

טוב על כל עבודתנו.

ב. עבודת ה' היא בלמוד התורה, קיום _____ ובתפלה.

עיון

רבי _____ אומר, הוי _____ ללמוד

_____ . ודע מה _____ לאפיקורוס. ודע

_____ מי אתה _____ . ונאמן הוא _____

מלאכתך _____ לך שכר _____ :

5. ר' אלעזר אומר שלושה דברים, צבע בדברי המשנה כל אחד מהדברים שאמר בצבע אחר.

רבי אלעזר אומר:
הוי שקוד ללמוד תורה. ודע מה שתשיב לאפיקורוס. ודע לפני מי אתה עמל. ונאמן
הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך

6. מצא את מלות המשנה בתפזורת :

ר	א	ה	ע	ד	ו	ת	ו	ה	ה	פ
ב	ב	ה	ו	נ	א	מ	נ	מ	ו	ע
י	ד	מ	י	ז	ט	ל	פ	נ	י	ו
א	ל	א	פ	י	ק	ו	ר	ו	ס	ל
ל	מ	ל	א	כ	ת	כ	א	ג	א	ת
ע	ג	ע	צ	ב	ח	ח	ד	ל	ת	כ
ז	ל	מ	י	ת	ר	ל	מ	ע	ה	ב
ר	נ	ש	י	ש	ל	מ	ע	ב	ז	ה
כ	ת	ס	פ	ר	כ	ה	ו	א	ל	נ
ש	ק	ו	ד	ק	י	ר	מ	ו	א	מ

מִשְׁנָה יז

רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפּוֹעָלִים
עֲצָלִים, וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה, וּבִעַל הַבֵּית דּוֹחֵק:

חֲפִזָּה

רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר

1. מי שנה (אמר) את משנה זו? _____

חֲפִזָּה

2. התאימו בין המושג ובין הפרוש.

מָשֶׁל	▪ הַמָּסֵר הַנִּלְמָד מִן הַסְּפּוּר
וּמָשֶׁל	▪ סְפּוּר מִמֶּנּוּ לּוֹמְדִים מָסֵר

"הַיּוֹם קָצָר"

3. מה הנמשל של היום הקצר? (בחר את התשובה מתוך התרמלון) _____

הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם, הַיָּמִים שְׁלָנוּ, יוֹם שְׁשִׁי

"וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה"

4. מהי המלאכה המרובה? _____

"וְהַפּוֹעֲלִים עֲצָלִים, וְהַשֹּׁכֵר הַרְבֵּה, וּבָעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק."

5. מתחיו קו בין המְשַׁל ובין הנְמָשֵׁל

וְהַפּוֹעֲלִים	רוֹצֵה שֶׁנִּלְמַד הַרְבֵּה תוֹרָה וְנִקְיָם הַרְבֵּה מִצּוֹת
עֲצָלִים	בְּנֵי הָאָדָם
וְהַשֹּׁכֵר הַרְבֵּה	יֵשׁ הַרְבֵּה שֹׁכֵר עַל תוֹרָה וּמִצּוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא
וּבָעַל הַבַּיִת	לֹא מְמַהְרִים לְלַמּוֹד תוֹרָה
דּוֹחֵק	ה'

6. מי הם הפועלים בנמשל? _____

7. מהו השוכר בנמשל? _____

8. מיחו בעל הבית בנמשל? _____

9. מה הפונה שבעל הבית דוחק? _____

10. כיצד מנסה רבי טרפון לשכנע אותנו להתגבר על יצר הרע וללמוד תורה ולקיים

מצוות? _____

11. מצא את מלות המשנה בתפוזרת:

א	ו	מ	ר	פ	ו	ט	א	ר	ק	ר
ה	ה	ש	ד	ג	כ	ר	ק	י	ח	ב
ר	פ	ל	ו	ת	צ	מ	צ	ח	נ	י
ב	ו	א	ה	א	ז	ס	ב	ק	ו	ה
ה	ע	פ	מ	י	ל	צ	ע	כ	נ	ד
ב	ל	ה	ל	ר	ו	ח	ד	ש	ק	ח
ל	י	ת	א	כ	ה	מ	ר	ו	ב	ה
ע	מ	י	כ	ש	ב	ס	ד	ש	ע	י
ב	ט	ב	ה	ה	פ	ג	ל	נ	מ	ו
ו	ה	ה	ב	ו	ט	נ	ו	פ	ר	ט

חלק ב' - עיון

1. השלמו את המלים החסרות מהמשנה

רַבִּי _____ אומר, היום

_____ והמלאכה _____,

_____ והפועלים _____, והשכר _____,

ובעל הבית _____.

מְשִׁנָּה יח

הוא הִיָּה אוֹמֵר, לֹא עָלִיד הַמְּלָאכָה לְגִמּוּר, וְלֹא אֶתָּה בֶּן חוּרִין לְבָטֵל מִמֶּנָּה.
אם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבֵּה, נוֹתְנִים לָךְ שֶׁכָּר הִרְבֵּה. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלָאכָתָךְ
שִׁישְׁלָם לָךְ שֶׁכָּר פְּעֻלָּתָךְ. וְדַע, מִתֵּן שֶׁכָּרָן שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לָבוֹא:

κ ρfn

"הוא הִיָּה אֹמֵר:"

1. מי ההצבם ששנה את משנתנו?

2 pfn

”לֹא עָלֶיךָ הַמִּלָּאכָה לְגִמּוּר, וְלֹא אֶתָּה בֶּן חֹרִין לְבָטֵל מִמִּנְהָ.”

2. מָהִי הַמְּלָאכָה? (בְּחַר אֶת הַתְּשׁוּבָה מִתּוֹךְ הַתִּרְמָלוֹן) _____

**לְמוֹד תּוֹרָה, עֲבוֹדָה בְּפִית,
עֲבוֹדַת כְּתָה, עֲבוֹדָה שֶׁל הַהוֹרִים**

3. מָדוּעַ "לֹא עָלִידָהּ הַמְּלָאכָה לְגִמּוּר"? _____

4. הקף בעגול את פרוש המלים בן חורין:

(הֵבֵן / עַל חוּר / בְּעַצ חֲרִיב / חֲפֵי / חֲרוּט)

2. מָה הַפְּנִינָה "וְלֹא אֶתָּה בֶּן חֹרִין לְבַטֵּל מִמֶּנָּה?"

3. מיהו בעל המלאכה שמשלים את השקר? (בחר את התשובה מתוך:

התרמלון)

ההורים / מנהל העבודה / ה' / המוכר בחנות

ד פח

"אם למדת תורה הרבה, נותנים לך שקר הרבה."

4. כתוב במלים שלך את פרוש המלים "אם למדת תורה הרבה, נותנים

לך שקר הרבה".

ז פח

"ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלים לך שקר פעלתך."

5. השלים את החסר מתוך התרמלון

אנו בטוחים _____ נותן _____ על כל התורה

_____ ועל כל _____ שקימנו.

שקר, שה', מצוה, שלמדנו

"ודע, מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא:"

6. מחק את המיותר :

א. ה' נותן שכר לצדיקים קצולט קנה / קצולט הקא

ב. מחק את המיותר ה' נותן שכר לצדיקים קצולט קנה / קצולט הקא

עיון

הוא _____ אוֹמֵר, לֹא _____ הַמְלָאָה _____ ,

וְלֹא אֵתָה בֶּן _____ לְבָטֵל _____ . אִם לְמִדַּת תּוֹרָה

_____ , נֹתְנִים לָךְ _____ הַרְבֵּה. הוּא _____

בְּעַל מְלֻאכָתְךָ _____ לָךְ שְׂכָר _____ . וְדַע, _____

שְׁכָרְךָ שֶׁל _____ לְעֵתִיד _____ :

7. תשבץ: אם תפתור נכון את התשבץ, תקבל בטור המודגש את שם

החכם במשנתנו.

א. כיצד נקרא במשנה אדם חפשי _____

ב. מי שלמד תורה הרבה מקבל שכר _____

ג. מי מקבלים את שכרם לעתיד לבוא? _____

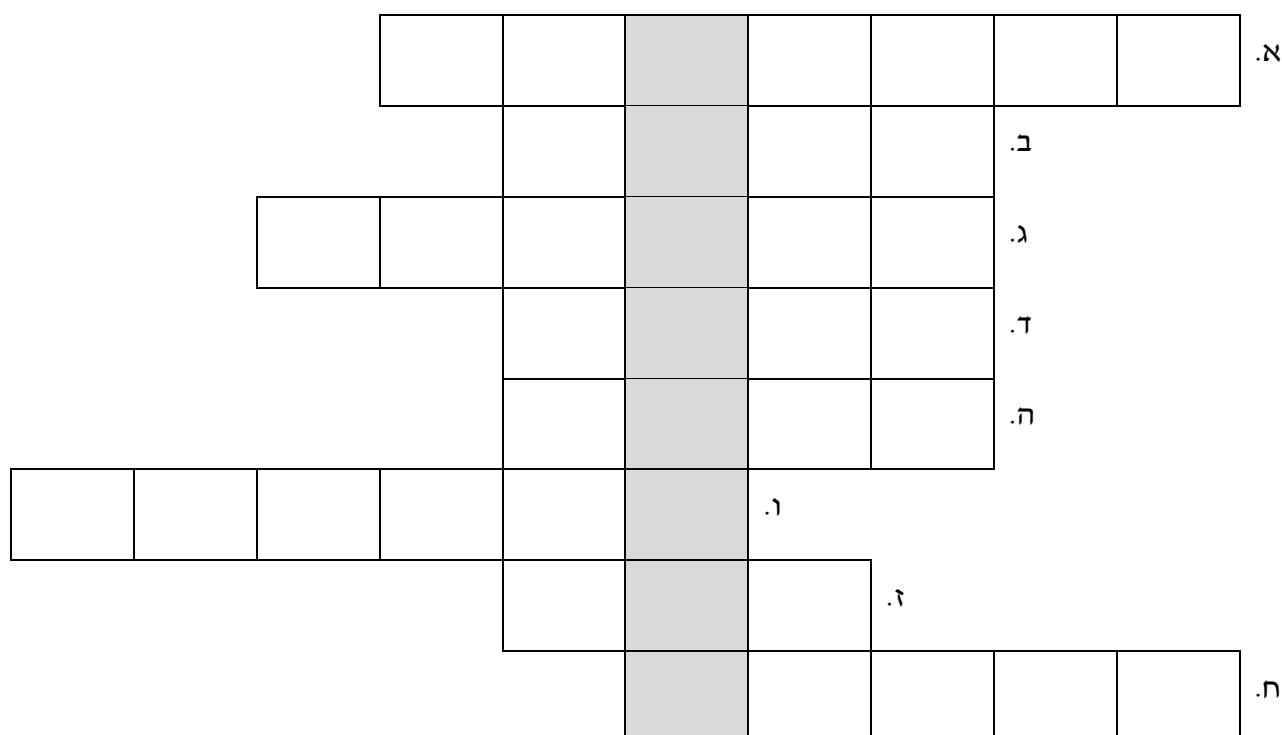
ד. השלם: "ולא אתה בן חורין _____ ממנה.

ה. מהי המלאכה במשנתנו? _____

ו. כיצד כתובים בקצרה המלים "הפעלה שלף"? _____

ז. במשנה הקודמת, למה נמשלו החיים שלנו? _____

ח. השלם: " _____ הוא בעל מלאכתך

רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיכבוד לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. והיו זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות. והיו מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין:	א jeh
רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר, יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון. וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם:	ב jeh
היו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמו. נראין כאוהבין בשעת הנאתו. ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו:	ג jeh
הוא היה אומר, עשה רצונו כרצונה, כדי שיעשה רצונה כרצונו. כפי רצונה כרצונה, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונה.	ד jeh
הלל אומר, אל תפרוש מן הצבור, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע. ואל תאמר לבשאפנה אשנה, שמה לא תפנה:	ה jeh
הוא היה אומר, אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים. ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש:	ו jeh
אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים. אמר (לה), על דאטפת, אטפוף. וסוף מטיפוף יטפון:	ז jeh
הוא היה אומר, מרבה בשר מרבה רמה. מרבה נכסים, מרבה דאגה. מרבה נשים, מרבה כשפים. מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים, מרבה גזל. מרבה תורה, מרבה חיים. מרבה ישיבה, מרבה חכמה. מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה, מרבה שלום. קנה שם טוב, קנה לעצמו. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העולם הבא:	ח jeh
רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכה נוצרת.	ט jeh
חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואליהו, רבי אליעזר בן הרקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערף. הוא היה מונה שבתן. רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערף, מעין המתגבר. הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שניה, מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערף בכף שניה, מכריע את כלם:	י jeh

אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישראל שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר, עין טובה. רבי יהושע אומר, חבר טוב. רבי יוסי אומר, שכן טוב. רבי שמעון אומר, הרוצה את הנולד. רבי אלעזר אומר, לב טוב. אמר להם, רוצה אני את דברי אלעזר בן עזר מדבריהם, שבכלל דבריו דבריהם.	נשה א"א
אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר, עין רעה. רבי יהושע אומר, חבר רע. רבי יוסי אומר, שכן רע. רבי שמעון אומר, הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, כלוח מן המקום ברוך הוא, שנאמר (תהלים לו) לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן. רבי אלעזר אומר, לב רע. אמר להם, רוצה אני את דברי אלעזר בן עזר מדבריהם, שבכלל דבריו דבריהם:	נשה א"ב
הם אמרו שלשה דברים. רבי אליעזר אומר, יהי כבוד חברך חביב עליך כשלה, ואל תהי נוח לבעוס. ושוב יום אחד לפני מיתתו. והיו מתחמם כנגד אורן של חכמים, והיו זהיר בגחלתו שלא תפנה, שנשיכתו נשיכת שועל, ועקיצתו עקיצת עקרב, ולחישתו לחישת שרף, וכל דבריהם בגחלי אש:	נשה א"ג
רבי יהושע אומר, עין הרע, ויצר הרע, ושנאת הבדיות, מוציאים את האדם מן העולם:	נשה א"ד
רבי יוסי אומר, יהי ממון חברך חביב עליך כשלה. והתקן עצמו ללמוד תורה, שאינה ירשה לה. וכל מעשיו יהיו לשם שמים:	נשה א"ה
רבי שמעון אומר, הוי זהיר בקריאת שמע (ובתפלה). וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא, שנאמר (יואל ב) כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמו:	נשה א"ו
רבי אלעזר אומר, הוי שקוד ללמוד תורה, (ודע) מה שתשיב לאפיקורוס. ודע לפני מי אתה עמל. ונאמן הוא בעל מלאכתו שישלם לך שכר פעלתו:	נשה א"ז
רבי טרפון אומר, היום קצר והמלאכה מרבה, והפועלים עצלים, והשכר הרבה, ובעל הבית דוחק:	נשה א"ח
הוא היה אומר, לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין לבטל ממנה. אם למדת תורה הרבה, נותנים לך שכר הרבה. ונאמן הוא בעל מלאכתו שישלם לך שכר פעלתו. ודע, מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא:	נשה א"ט